

ГАЛАН Ярослав

кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри спорту та фітнесу
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

<https://orcid.org/0000-0002-7024-5690>

y.galan@chnu.edu.ua

АНАЛІЗ БАР'ЄРІВ ТА КЛЮЧОВИХ КОМПОНЕНТІВ ЦИФРОВОЇ МОДЕЛІ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ ТА ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ШКОЛЯРІВ

У статті представлено результати анкетування, яке було проведено з метою виявлення бар'єрів та визначення ключових компонентів для формування цифрової моделі, спрямованої на підвищення рівня рухової активності та патріотичного виховання школярів у контексті сучасних викликів й загроз. Опитування педагогічних працівників (n = 69) здійснювалося в онлайн-форматі шляхом використання Google-форми. Структура анкети включала блоки, що охоплювали актуальні бар'єри, потреби, можливості та очікувані цифрові рішення. Метою дослідження було визначення основних бар'єрів і ключових компонентів для розробки сучасної цифрової моделі підвищення рівня рухової активності та патріотичного виховання школярів на основі експертного опитування педагогічних працівників. Результати анкетування педагогічних працівників свідчать про те, що ключовими бар'єрами для підвищення рівня рухової активності та патріотичного виховання школярів є недостатнє фінансування, обмеженість матеріально-технічних ресурсів і надмірна перевантаження теоретичним матеріалом. Отже, проведений аналіз бар'єрів та визначення ключових компонентів слугує підґрунтям для побудови сучасної цифрової моделі, здатної ефективно сприяти підвищенню рівня рухової активності та патріотичного виховання школярів в умовах сучасних викликів і загроз сьогодення.

Ключові слова: патріотичне виховання, педагогічні працівники, рухова активність, школярі, цифрова модель.

<https://doi.org/10.31891/pcs.2025.3.12>

1. ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Здорові та захищені діти – це головна мета будь-якої сучасної держави. Сьогоднішні події та реалії життя призводять до значних порушень здоров'я школярів (у тому числі дітей-переселенців і дітей із особливими освітніми потребами). Через військові дії на території України та наслідки пандемії COVID-19 школярі не здійснюють необхідну рухову активність, що негативно позначається на їхньому здоров'ї [7, 8, 10].

До цього часу світ ще не стикався з такими проблемами, тому сучасне покоління потребує соціальної підтримки, допомоги в адаптації до теперішніх умов життя, вирішення фізичних і психологічних проблем, завдяки чому відбудеться зняття стресу та рівня тривожності. Одним із методів розв'язання вищезазначених проблем, пов'язаних із обороноздатністю держави, профілактикою та запобіганням наслідків пандемії COVID-19, вважаємо підвищення рівня рухової активності школярів, висвітлення питань щодо важливості та

необхідності оптимального рухового режиму [4, 9].

2. АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Сучасні наукові дослідження зосереджуються на пошуку ефективних і дієвих підходів, інноваційних рішень, спрямованих на підвищення рівня рухової активності серед школярів [1, 5, 11].

Аналіз європейських звітів засвідчує суттєве зниження рівня рухової активності дітей шкільного віку внаслідок пандемії COVID-19. За даними ВООЗ/Європа, це зниження супроводжувалося збільшенням часу, проведеного перед екранами смартфонів, змінами у поведінці та зростанням рівня ожиріння серед дітей віком 7-9 років. Європейська комісія, у свою чергу, підкреслює необхідність цілеспрямованих дій для подолання наслідків освітніх обмежень, особливо серед дітей із вразливих соціальних груп [6, 12].

В Україні також зафіксовано тенденцію до зниження рівня рухової активності школярів, що значною мірою зумовлено військовим станом, змінами форм навчання та обмеженим доступом до фізичної

інфраструктури [2]. Держава проводить різноманітні заходи та створює проєкти для підвищення рівня рухової активності школярів. Так, у 2023 році з ініціативи Міністерства освіти і науки України спільно з Міністерством молоді та спорту України було започатковано Всеукраїнський спортивний захід для учнів шкіл «Пліч-о-пліч». Його метою є залучення школярів до регулярної рухової активності, розвиток командної взаємодії та популяризація національно-патріотичних цінностей через участь у різних видах спорту [3].

3. ВИДІЛЕННЯ НЕВИРІШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ, ЯКИМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОЗНАЧЕНА СТАТТЯ

Дослідження проводилося відповідно до науково-дослідної роботи Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича «Активна нація: сучасна модель підвищення рівня рухової активності школярів як стратегічний елемент обороноздатності держави» (2024–2026 рр.). Номер державної реєстрації: 0124U000877.

4. ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою дослідження було визначення основних бар'єрів і ключових компонентів для розробки сучасної цифрової моделі підвищення рівня рухової активності та патріотичного виховання школярів на основі експертного опитування педагогічних працівників.

5. ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПОВНИМ ОБҐРУНТУВАННЯМ ОТРИМАНИХ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Дослідження проводилося з метою отримання результатів опитування педагогічних працівників у контексті сучасних викликів і загроз. Структура анкети включала тематичні блоки. Опитування проводилось у зручному цифровому форматі за допомогою QR-коду, який перенаправляє респондентів на Google-форму для заповнення. Отримані результати будуть використані для розробки компонентів сучасної цифрової моделі, спрямованої на підвищення рівня рухової активності школярів як стратегічного елемента обороноздатності держави.

У ході анкетування педагогічним працівникам ($n = 69$) було запропоновано визначити, які чинники, на їхню думку, найбільше перешкоджають підвищенню рухової активності та патріотичного виховання школярів і ранжувати запропоновані варіанти від 1 (найсуттєвіша перешкода) до 5 (найменш суттєва). Це опитування доповнює [7] аналіз результатів анкетування щодо факторів підвищення рівня рухової активності школярів.

У результаті опитування було визначено, що «Недостатнє фінансування навчальних закладів» найсуттєвішим обмеженням вважають 24 респонденти (34,8 %). Ще 13 освітян (18,8 %) поставили цей чинник на друге місце за значущістю, 14 респондентів (20,3 %) – на третє, 6 педагогів (8,7 %) – на четверте, а 12 опитаних (17,4 %) окреслили його як найменш суттєвий стримувальний фактор. Отримані результати вказують на недостатнє інвестування у розвиток шкіл як на головну перешкоду на шляху впровадження ініціатив щодо підвищення рухової активності та патріотичного виховання в навчальних закладах.

«Низьку мотивацію учнів» як перешкоду для підвищення рівня рухової активності та патріотичного виховання 13 опитаних педагогічних працівників (18,8 %) оцінило як найсуттєвішу перешкоду. Другим за значущістю цей бар'єр назвали 17 респондентів (24,6 %), третім – 21 експерт (30,4 %). Водночас 7 педагогів (10,1%) вважають низьку мотивацію учнів менш значущим фактором (четвертий ранг), а 11 респондентів (15,9 %) – найменш важливою перешкодою.

Такі результати анкетування вказують на те, що проблема недостатньої зацікавленості школярів у провадженні фізичної активності та низька залученість учнів у патріотичних заходах є актуальною, проте педагоги вважають її менш гострою, ніж недостатнє фінансування, хоча визнають її одним із найважливіших викликів у навчальному середовищі.

Фактор «Відсутність підтримки з боку батьків та громади» опитані педагоги також оцінили як один із ключових стримувальних факторів підвищення рухової активності та патріотичного виховання школярів. Як найсуттєвішу перешкоду його визначили 13 респондентів (18,9 %), другий рівень

значущості йому надали 14 педагогів (20,2 %), а третім за важливістю цей чинник назвали 20 експертів (29,1 %). Ще 11 респондентів (15,8 %) віднесли відсутність підтримки з боку батьків та громади до четвертого рангу, а 11 опитаних (15,9 %) вказали на нього як на найменш значущий бар'єр (п'ятий рівень).

Таким чином, за результатами анкетування було визначено, що низький рівень взаємодії між школою, батьками та місцевою громадою педагогічні працівники не вважають небезпечним фактором, проте окреслюють його як вагому перешкоду, що впливає на ефективність виховання молоді з високим рівнем фізичної активності й патріотичної свідомості.

Фактор «Обмеженість матеріально-технічної бази» посів помітне місце серед перешкод, які, на думку опитаних педагогів, заважають зростанню рівня рухової активності та патріотичного виховання школярів. Як найсуттєвіший бар'єр на нього вказали 18 респондентів (26,1 %), другий рівень значущості йому надали 11 експертів (15,9 %), а третім – найбільша частка опитаних – 22 педагоги (31,9 %). Ще 7 респондентів (10,1 %) оцінили цей чинник як менш вагомий (четвертий рівень), а 11 осіб (15,9 %) віднесли його до найменш значущих бар'єрів.

Результати опитування свідчать про те, що недостатньо розвинена інфраструктура, нестача сучасного обладнання й інвентарю є суттєвим чинником, що перешкоджає

впровадженню комплексних програм фізичного і патріотичного виховання у школах.

Фактор «Перевантаження навчальної програми теоретичними предметами» педагогічні працівники визначили як один зі стримувальних факторів у підвищенні фізичної активності та патріотичного виховання школярів. Як найвагомішу перешкоду його оцінили 14 респондентів (20,3 %), ще 15 осіб (21,7 %) надали йому другий ранг важливості.

Найбільша частка опитаних – 19 експертів (27,5 %) – визначила перевантаження навчального процесу теоретичними предметами як чинник середньої значущості (третій рівень), тоді як 13 респондентів (18,8 %) та 8 осіб (11,6 %) віднесли його відповідно до четвертого і п'ятого рівнів.

Отримані дані вказують на те, що частина опитаних педагогів вважає перевантажену теоретичними предметами шкільну програму фактором, що суттєво скорочує перспективи послідовного розвитку фізичної активності школярів, проте більшість респондентів не сприймає цю перешкоду як критичну.

На основі результатів опитування педагогічних працівників було визначено п'ять головних факторів, що ускладнюють процес підвищення фізичної активності та патріотичного виховання школярів. Нижче наведено розподіл оцінок, що дозволяє порівняти наведені вище чинники у сприйнятті освітян (Рис. 1).

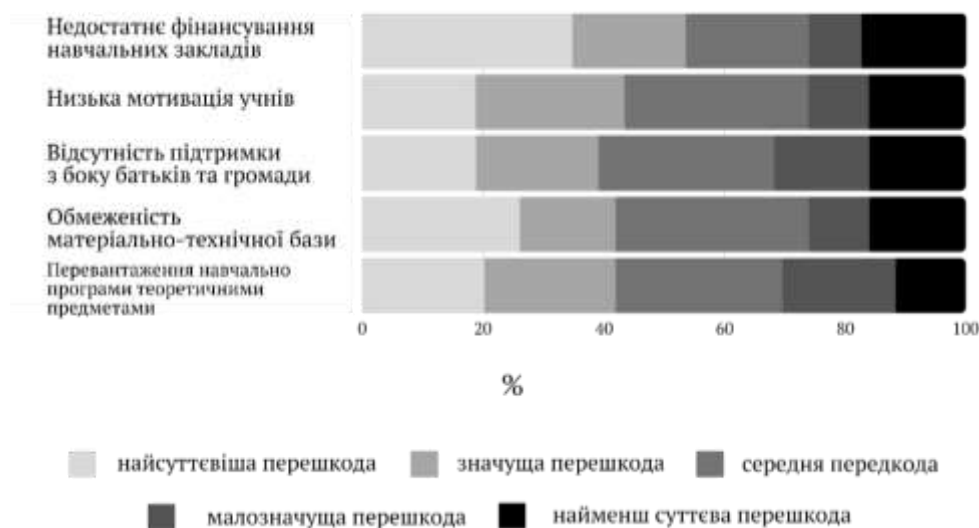

Рис. 1. Розподіл оцінок перешкод для підвищення рухової активності та патріотичного виховання школярів

У межах опитування педагогічні працівники надали оцінку важливості інвестування в підвищення кваліфікації вчителів фізичної культури з питань патріотичного виховання. Згідно з результатами, 34 респонденти (49,3 %) вважають цей напрям дуже важливим, а 22 особи (31,9 %) – скоріше важливим. 10 педагогів (14,5 %) зайняли нейтральну позицію, 2 респонденти (2,9 %) зазначили, що це питання скоріше неважливе, і лише 1 експерт (1,4 %) взагалі не вважає його важливим.

Таке співвідношення відповідей свідчить про переважне визнання освітянами критичної ролі професійної підготовки вчителів фізичної культури у забезпеченні якісного національно-патріотичного виховання учнів.

У процесі опитування педагогічні працівники надали оцінку важливості інвестування в розвиток спортивної та військово-патріотичної інфраструктури навчального закладу (зокрема облаштування кабінетів, тематичних куточків, зон активності тощо).

Абсолютна більшість респондентів – 34 особи (49,4 %) – визнали цей напрям дуже важливим, а 20 експертів (29 %) оцінили його як скоріше важливий. 9 педагогів (13 %) зайняли нейтральну позицію, тоді як 5 респондентів (7,2 %) зазначили, що вважають цей напрям скоріше неважливим, і лише 1 особа (1,4 %) повністю не погодилася з доцільністю таких інвестицій.

Загальні результати підтверджують високу зацікавленість педагогів у створенні сучасного матеріального середовища, здатного сприяти розвитку рухової активності та національно-патріотичного виховання учнівської молоді.

За результатами анкетування педагогічних працівників, значна частина респондентів позитивно оцінила актуальність цифрових рішень у сфері патріотичного виховання. Зокрема, 28 освітян (40,6 %) визначили цей напрям як дуже важливий, а ще 23 особи (33,3 %) визнали його скоріше важливим. Так, 15 педагогів (21,7 %) зайняли нейтральну позицію, вказуючи на можливу потребу в додаткових роз'ясненнях або досвіді застосування таких технологій. Лише 1 респондент (1,4 %) вказав, що цей аспект є

скоріше неважливим, і 2 особи (2,9 %) – що він зовсім неважливий.

Отримані результати підтверджують, що, на думку педагогічних працівників, створення цифрової моделі патріотичного виховання та рухової активності є актуальним та своєчасним завданням в умовах сучасних викликів, зокрема для розширення освітніх можливостей, індивідуалізації підходів та залучення учнів до змістовної активності.

Педагогічні працівники одноставно визнали стимулювання учнів до регулярних занять фізичною культурою, спортом та участі у патріотичних заходах через систему заохочень як надзвичайно важливий чинник.

Переважна більшість респондентів – 41 особа (59,4 %) – оцінила цей напрям як дуже важливий, ще 21 педагог (30,4 %) – як скоріше важливий. 7 осіб (10,1 %) зайняли нейтральну позицію, тоді як жоден респондент не вказав на цей фактор як на малозначущий чи неважливий (оцінки 1 і 2 відсутні).

Такі результати свідчать про чітке розуміння серед педагогів важливості мотиваційного аспекту у процесі формування рухової активності та національно-патріотичної свідомості школярів. Запровадження різноманітних форм заохочення може виступати одним із ключових механізмів активізації учнів.

Результати опитування педагогічних працівників свідчать про високу підтримку ідеї інтеграції фізичної культури з іншими навчальними предметами як одного з інструментів формування комплексного виховного середовища.

Так 25 освітян (36,2 %) вважають цей напрям дуже важливим, а 26 осіб (37,7 %) – скоріше важливим. Ще 16 респондентів (23,2 %) зайняли нейтральну позицію, і лише 2 педагоги (2,9 %) оцінили даний аспект як скоріше неважливий. Відповідей із повною незгодою (оцінка 1) не було зафіксовано.

Ці результати підкреслюють готовність педагогічної спільноти до впровадження міждисциплінарного підходу, що дозволяє посилити зв'язок між навчальними предметами, формуючи у школярів цілісне бачення значення рухової активності та патріотизму в загальному освітньому процесі.

Отримані дані свідчать про те, що педагогічні працівники окреслюють інвестування в заохочення учнів, розвиток інфраструктури та підвищення кваліфікації

вчителів як ключові чинники підвищення рухової активності та патріотичного виховання школярів.

У межах опитування педагоги мали змогу оцінити доцільність включення освітніх матеріалів, що охоплюють теоретичні знання з фізичної культури, здорового способу життя та історії України, до складу сучасної цифрової моделі для підвищення рухової активності та патріотичного виховання школярів.

Згідно з результатами, найбільша частка респондентів – 26 осіб (37,7 %) – оцінила цей компонент як дуже важливий, ще 22 педагоги (31,9 %) визначили його як скоріше важливий. 10 педагогів (14,5 %) зайняли нейтральну позицію, тоді як 5 респондентів (7,2 %) вказали, що цей елемент скоріше неважливий, і 6 осіб (8,7 %) окреслили його як зовсім неважливий.

Зазначені результати вказують на переважну підтримку серед педагогічної спільноти необхідності включення якісного навчального контенту до цифрової моделі як основи для формування мотивації, знань і громадянської свідомості учнів.

Педагогічні працівники також надали оцінку доцільності включення до цифрової моделі оздоровчих програм, зокрема комплексів вправ для покращення фізичного стану школярів.

Більшість респондентів – 34 особи (49,3 %) – визнали цей компонент дуже важливим, ще 18 освітян (26,1 %) – скоріше важливим. 9 педагогів (13 %) зайняли нейтральну позицію, 1 респондент (1,4 %) оцінив цей елемент як скоріше неважливий, а 7 осіб (10,1 %) – як зовсім неважливий.

Отримані результати свідчать про те, що майже три чверті опитаних педагогів підтримують інтеграцію оздоровчих програм до цифрової моделі, визнаючи їх ефективним засобом формування рухової активності та покращення фізичного стану учнів.

Одним із компонентів, запропонованих до оцінювання, були виховні елементи, що передбачають формування мотивації до рухової активності та патріотичної свідомості учнів у межах цифрової моделі.

Результати опитування показали, що 31 педагог (44,9 %) вважає цей компонент дуже важливим, а ще 19 освітян (27,5 %) – скоріше важливим. 11 осіб (15,9 %) зайняли нейтральну позицію, тоді як жоден

респондент не обрав оцінку 2 (скоріше неважливо), і лише 8 (11,6 %) вважають цей компонент зовсім неважливим.

Такий розподіл відповідей свідчить про стабільно високий рівень підтримки ідеї включення виховного контенту до цифрової моделі, з особливим акцентом на розвиток патріотичної мотивації як важливої складової загальної освітньої мети.

Педагогічні працівники оцінили доцільність включення до цифрової моделі навчальних матеріалів, зокрема методичних рекомендацій, планів уроків, дидактичних засобів та іншого контенту, що може використовуватися в освітньому процесі.

Найбільша частка респондентів – 27 осіб (39,1 %) – визначили цей компонент як дуже важливий, ще 17 педагогів (24,6 %) оцінили його як скоріше важливий. Однак 18 (26,1 %) зайняли нейтральну позицію, тоді як 1 респондент (1,4 %) обрав оцінку скоріше неважливо, і 6 осіб (8,7 %) – зовсім неважливо.

Зазначені результати підтверджують, що наявність структурованих та якісних навчально-методичних матеріалів у цифровій моделі є важливою умовою для її ефективного використання педагогами у практичній діяльності.

Окремий компонент цифрової моделі стосувався використання відеороликів, зокрема із залученням відомих спортсменів, демонстрацією фізичних вправ, техніки їх виконання та елементами патріотичної тематики.

Згідно з результатами опитування, 39 респондентів (56,5 %) вважають цей елемент дуже важливим, ще 13 осіб (18,8 %) визначили його як скоріше важливий. Так, 8 педагогів (11,6 %) зайняли нейтральну позицію, 2 респонденти (2,9 %) вважають відеоконтент скоріше неважливим, і 7 осіб (10,1 %) – зовсім неважливим.

Такі результати свідчать про високу підтримку ідеї візуального супроводу навчального процесу серед освітян, що підтверджує актуальність створення мультимедійного контенту для формування в учнів мотивації, залучення до фізичної активності та розвитку патріотичної свідомості.

Педагогічні працівники також надали оцінку важливості включення до цифрової моделі тестів та квізів, спрямованих на

перевірку знань, оцінку фізичної підготовки та рівня патріотичного виховання школярів.

Найбільша частка респондентів – 29 осіб (42 %) – визначили цей компонент як дуже важливий, ще 15 (21,7 %) визнали його скоріше важливим. 14 педагогів (20,3 %) зайняли нейтральну позицію, 2 респонденти (2,9 %) вважають такі інструменти скоріше неважливими, а 9 осіб (13 %) – зовсім неважливими.

Отримані результати свідчать про помірно високу підтримку серед педагогів застосування оцінювальних компонентів у цифровій моделі.

Одним із компонентів цифрової моделі, який оцінювався педагогічними працівниками, були інтерактивні завдання, спрямовані на закріплення знань та стимулювання рухової активності школярів.

Більшість респондентів – 34 особи (49,3 %) – визначили цей компонент як дуже

важливий, ще 17 педагогів (24,6 %) оцінили його як скоріше важливий. Однак 10 педагогів (14,5 %) обрали нейтральну позицію, 1 респондент (1,4 %) – скоріше неважливо, і 7 осіб (10,1 %) – зовсім неважливо.

Загалом результати свідчать про переважаючу підтримку інтерактивних підходів серед освітян як ефективного засобу активного залучення учнів, підвищення зацікавленості до навчання та формування практичних навичок у сфері рухової активності.

З метою узагальнення експертних оцінок педагогічних працівників було створено хмару слів, у якій відображено найважливіші компоненти цифрової моделі для підвищення рухової активності та патріотичного виховання школярів, відповідно до сукупних оцінок за рангами 4 і 5 (Рис. 2).

Рис. 2. Хмара слів ключових компонентів цифрової моделі для підвищення рухової активності та патріотичного виховання школярів (розмір відповідає сукупній важливості за рангами 4 і 5, n = 69)

Отримані результати дозволяють виокремити найбільш пріоритетні елементи, які потребують інтеграції в цифрову модель. Саме ці компоненти буде враховано під час розробки інноваційного інструменту для підвищення рівня рухової активності школярів як важливої складової зміцнення обороноздатності держави.

У заключному блоці анкетування респонденти надали оцінки щодо важливості різних організаційно-функціональних компонентів, які забезпечують ефективне впровадження сучасної цифрової моделі.

За результатами відповідей на підпункт а) Доступність матеріалів онлайн (можливість доступу до ресурсів у будь-який час), абсолютна більшість педагогічних

працівників відзначили його як важливий для реалізації моделі: 38 респондентів (55,1 %) вважають компонент дуже важливим, ще 19 (27,5 %) – скоріше важливим. 12 опитаних (17,4 %) зайняли нейтральну позицію, а жоден респондент не вказав оцінок 1 або 2, що свідчить про безумовне визнання значущості онлайн-доступу до цифрових ресурсів у шкільному середовищі.

Результати опитування свідчать про чітке усвідомлення педагогами важливості персоналізованого підходу у цифровій моделі. Найбільша частка респондентів – 39 осіб (56,5 %) – вважають персоналізацію дуже важливою, ще 20 педагогів (29 %) оцінили її як скоріше важливу. 8 респондентів (11,6 %) зайняли нейтральну позицію, тоді як по 1

експерту (1,4 %) вважають цей компонент скоріше неважливим або зовсім неважливим.

Ці дані підтверджують, що індивідуалізація навчального контенту розглядається як ключова умова ефективності цифрової моделі у роботі з різними категоріями учнів.

Компонент інтерактивності отримав високу оцінку з боку педагогічних працівників як важлива складова цифрової моделі. 38 респондентів (55,1 %) вважають його дуже важливим, ще 20 осіб (29 %) – скоріше важливим. 11 педагогів (15,9 %) зайняли нейтральну позицію, а жоден учасник опитування не вказав оцінок 1 або 2, що свідчить про загальну підтримку впровадження активних технологій взаємодії з контентом.

Це підкреслює важливість створення динамічного, зворотно-орієнтованого освітнього середовища у межах цифрової моделі.

Педагогічні працівники визнали можливість моніторингу результатів та досягнень учнів однією з ключових складових ефективної цифрової моделі. 40 респондентів (58 %) оцінили цей компонент як дуже важливий, ще 20 осіб (29 %) – як скоріше важливий. Відтак 9 експертів (13 %) зайняли нейтральну позицію, і жоден учасник не вказав оцінок 1 або 2.

Такі результати підтверджують, що можливість об'єктивного й системного відстеження навчального прогресу є критично важливою умовою реалізації цифрової моделі у сфері фізичного та патріотичного виховання школярів.

Компонент інтеграції цифрової моделі з уже наявними освітніми платформами отримав високу підтримку серед педагогічних працівників. 39 респондентів (56,5 %) оцінили його як дуже важливий, ще 18 осіб (26,1 %) – як скоріше важливий. Так 12 педагогів (17,4 %) зайняли нейтральну позицію, при цьому жоден учасник не надав оцінок 1 або 2.

Отримані результати свідчать про потребу в технологічній сумісності цифрової моделі з іншими освітніми ресурсами, що забезпечить її практичну цінність та ефективну інтеграцію в існуючу інфраструктуру навчальних закладів.

Підтримка з боку адміністрації та педагогічного колективу була визнана

педагогами критично важливою умовою для ефективного впровадження цифрової моделі. 45 респондентів (65,2 %) оцінили її як дуже важливу, ще 19 осіб (27,5 %) – як скоріше важливу. Всього 5 респондентів (7,2 %) зайняли нейтральну позицію, і жоден учасник не зазначив оцінок 1 або 2, що свідчить про практично повну підтримку цього аспекту з боку освітян.

Інтеграція патріотичного змісту в цифрову модель була високо оцінена педагогічними працівниками: 44 особи (63,8 %) відзначили її як дуже важливу, ще 18 респондентів (26,1 %) – як скоріше важливу. Так 5 педагогів (7,2 %) зайняли нейтральну позицію, лише 2 респонденти (2,9 %) зазначили оцінку 2, і жоден не обрав оцінку 1.

Загалом ці результати свідчать про безумовну підтримку включення патріотичного контенту в цифрове освітнє середовище, що відповідає сучасним викликам і стратегічним завданням освітньої політики України.

Підсумкові результати блоку оцінювання компонентів цифрової моделі підтверджують високий рівень усвідомлення педагогами важливості доступності, інтерактивності, моніторингу прогресу, а також підтримки з боку колег і адміністрації. Особливої уваги заслуговує інтеграція патріотичного змісту як невід'ємного складника сучасного цифрового освітнього середовища. Ці ключові аспекти буде враховано при розробці функціональної та змістовно наповненої цифрової моделі, орієнтованої на формування рухової активності та патріотичної свідомості школярів (Рис. 3).

Аналіз результатів опитування засвідчив, що для педагогічних працівників найбільш важливими компонентами цифрової моделі є підтримка з боку адміністрації та колег, можливість відстеження прогресу учнів, інтерактивність, персоналізація та інтеграція патріотичного контенту. Саме ці елементи набрали найвищий відсоток оцінок «дуже важливо» (ранг 5), що свідчить про їхню ключову роль у забезпеченні ефективності цифрової моделі в умовах сучасної школи.

Наразі слід приділяти увагу інтеграції сучасних цифрових технологій у навчально-педагогічний процес й залученню ветеранів і військовослужбовців до заходів зі школярами.

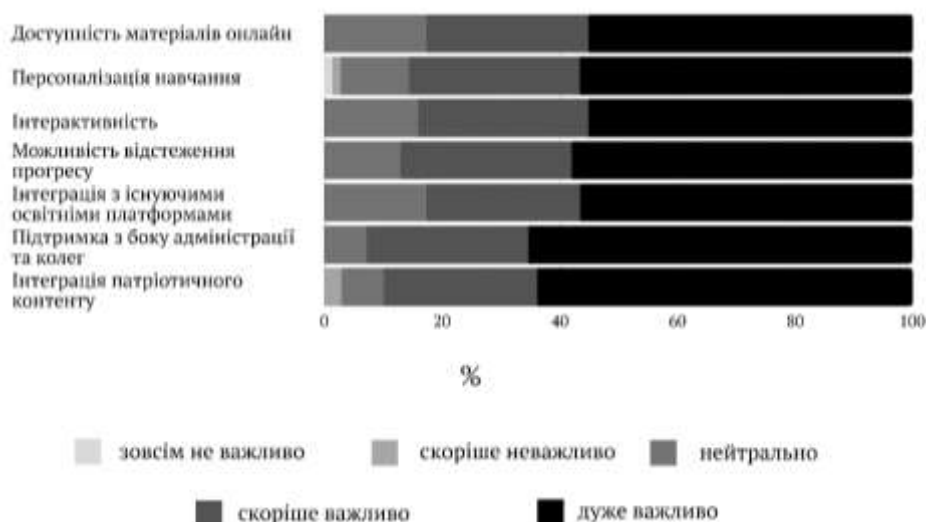

Рис. 3. Розподіл оцінок педагогічних працівників щодо важливості компонентів цифрової моделі для підвищення рухової активності та патріотичного виховання школярів (у %) (n = 69)

6. ВИСНОВКИ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМКУ

У ході дослідження було проаналізовано бар'єри, інвестиційні пріоритети та важливі складові, необхідні для створення сучасної цифрової моделі підвищення рухової активності та патріотичного виховання школярів. Результати анкетування педагогів окреслюють нестачу фінансування, обмеженість матеріально-технічної бази та перевантаження навчальної програми теоретичними дисциплінами як головні стримувальні фактори поступу. Водночас

найвагомішими інвестиційними пріоритетами більшість респондентів назвали розвиток інфраструктури, заохочення школярів і підвищення кваліфікації педагогів. На інтерактивність, доступність матеріалів онлайн, персоналізацію навчального процесу, а також підтримку з боку адміністрації і колег опитані вказали як на особливо значущі складники цифрової моделі. У ході дослідження було доведено, що інтеграція патріотичного контенту – необхідний компонент цифрової моделі. Отримані в результаті опитування дані можуть слугувати основою для подальшої розробки цілісної та дієвої цифрової моделі, здатної ефективно розв'язувати проблеми сучасної школи.

Література

1. Малечко, Т., Коломоець, Г., & Пустолякова, Л. (2023). Вплив нової української школи на формування мотивації до уроків фізичної культури. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 15*, (3К(162)), 238-241. [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.3K\(162\).48](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.3K(162).48)
2. Міністерство освіти і науки України. (2024, грудень 16). Результати реалізації флагманського проекту Міністерства освіти і науки України. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2024/12/16/zvit-bezbaryernist-16-12-2024.pdf> Дата звернення: 21 квітня 2025 року.
3. Пліч-о-пліч. Історія проекту. Режим доступу: <https://scl.gov.ua/holovna/istoriia-projektu>. Дата звернення: 21 квітня 2025 року.
4. Beck, F., Siefken, K., Reimers, A.K. (2022). Physical activity in the face of the COVID-19 pandemic: changes in physical activity prevalence in Germany. *Dtsch Z Sportmed*, 73, 175–183. <https://doi.org/10.5960/dzsm.2022.537>
5. Casey, A., Goodyear, V. A., & Armour, K. M. (2021). The influence of online physical activity interventions on children and young people's engagement with physical activity: A systematic review. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 26(6), 591–609. <https://doi.org/10.1080/17408989.2021.1953459>
6. European Commission. (2022). Education inequalities in Europe and the impact of school closures during the COVID-19 pandemic. *Publications Office of the European Union*. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/20136dfe-e03b-11ec-a534-01aa75ed71a1/language-en>
7. Galan, Y. (2025). Analysis of the results of the questionnaire on the factors of increasing the level of physical activity of schoolchildren. *Physical Culture and Sport: Scientific Perspective*, 1(1), 287–294. [https://doi.org/10.31891/pcs.2025.1\(1\).38](https://doi.org/10.31891/pcs.2025.1(1).38)
8. Galan, Y., & Zoriy, Y. (2024). Strategic directions of strengthening the psychophysical state of schoolchildren by increasing the level of physical activity in the conditions of social change and martial law. *Physical Culture and Sport: Scientific Perspective*, 1(1), 241–246. <https://doi.org/10.31891/pcs.2024.1.37>

9. Gonzalez, F., Hun, N., Aiste, S., Aguilera, C., Cardenas, M., & Salazar, M. (2024). Level of physical activity in Chilean preschool and school children during the COVID-19 pandemic. *Retos*, 54, 320-327. <https://doi.org/10.47197/retos.v54.102268>
10. Lacoste, Y., Dancause, K.N., Gosselin-Gagne, J., Gadais, T. (2020). Physical Activity among Immigrant Children: A Systematic Review. *J Phys Act Health*, 17 (10), 1047-1058. <https://doi.org/10.1123/jpah.2019-0272>
11. Watson, A., Timperio, A., Brown, H. et al. Effect of classroom-based physical activity interventions on academic and physical activity outcomes: a systematic review and meta-analysis. *Int J Behav Nutr Phys Act*, 14, 114 (2017). <https://doi.org/10.1186/s12966-017-0569-9>
12. World Health Organization. (2024). Impact of COVID-19 on the routines and behaviours of school-aged children in the WHO European Region: HBM4EU survey results. *World Health Organization Regional Office for Europe*. <https://www.who.int/europe/publications/i/item/WHO-EURO-2024-9702-49474-74016>

References

1. Maletsko, T., Kolomoets, G., & Pustolyakova, L. (2023). The influence of the new Ukrainian school on the formation of motivation for physical education lessons. *Scientific Journal of the Ukrainian State University named after Mykhailo Dragomanov*. Series 15, (3K(162)), 238-241. [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.3K\(162\).48](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.3K(162).48)
2. Ministry of Education and Science of Ukraine. (2024, December 16). Results of the implementation of the flagship project of the Ministry of Education and Science of Ukraine. *Access mode: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2024/12/16/zvit-bezbaryernist-16-12-2024.pdf>* Date of application: April 21, 2025.
3. Side by Side. (n.d.). Project history. Available at: <https://scl.gov.ua/holovna/istoriia-proiektu>. Accessed on April 21, 2025.
4. Beck, F., Siefken, K., Reimers, A.K. (2022). Physical activity in the face of the COVID-19 pandemic: changes in physical activity prevalence in Germany. *Dtsch Z Sportmed*, 73, 175–183. <https://doi.org/10.5960/dzsm.2022.537>
5. Casey, A., Goodyear, V. A., & Armour, K. M. (2021). The influence of online physical activity interventions on children and young people's engagement with physical activity: A systematic review. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 26(6), 591–609. <https://doi.org/10.1080/17408989.2021.1953459>
6. European Commission. (2022). Education inequalities in Europe and the impact of school closures during the COVID-19 pandemic. *Publications Office of the European Union*. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/20136dfe-e03b-11ec-a534-01aa75ed71a1/language-en>
7. Galan, Y. (2025). Analysis of the results of the questionnaire on the factors of increasing the level of physical activity of schoolchildren. *Physical Culture and Sport: Scientific Perspective*, 1(1), 287–294. [https://doi.org/10.31891/pcs.2025.1\(1\).38](https://doi.org/10.31891/pcs.2025.1(1).38)
8. Galan, Y., & Zoriy, Y. (2024). Strategic directions of strengthening the psychophysical state of schoolchildren by increasing the level of physical activity in the conditions of social change and martial law. *Physical Culture and Sport: Scientific Perspective*, 1(1), 241–246. <https://doi.org/10.31891/pcs.2024.1.37>
9. Gonzalez, F., Hun, N., Aiste, S., Aguilera, C., Cardenas, M., & Salazar, M. (2024). Level of physical activity in Chilean preschool and school children during the COVID-19 pandemic. *Retos*, 54, 320-327. <https://doi.org/10.47197/retos.v54.102268>
10. Lacoste, Y., Dancause, K.N., Gosselin-Gagne, J., Gadais, T. (2020). Physical Activity among Immigrant Children: A Systematic Review. *J Phys Act Health*, 17 (10), 1047-1058. <https://doi.org/10.1123/jpah.2019-0272>
11. Watson, A., Timperio, A., Brown, H. et al. Effect of classroom-based physical activity interventions on academic and physical activity outcomes: a systematic review and meta-analysis. *Int J Behav Nutr Phys Act*, 14, 114 (2017). <https://doi.org/10.1186/s12966-017-0569-9>
12. World Health Organization. (2024). Impact of COVID-19 on the routines and behaviours of school-aged children in the WHO European Region: HBM4EU survey results. *World Health Organization Regional Office for Europe*. <https://www.who.int/europe/publications/i/item/WHO-EURO-2024-9702-49474-74016>

Abstract

GALAN Yaroslav

Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University

ANALYSIS OF BARRIERS AND KEY COMPONENTS FOR A DIGITAL MODEL TO INCREASE THE LEVEL OF PHYSICAL ACTIVITY AND PATRIOTIC EDUCATION OF SCHOOLCHILDREN

The scientific article presents the results of a survey of teaching staff, which was conducted to identify obstacles and determine key components for the formation of a digital model that will be aimed at increasing the level of physical activity and raising the level of patriotic education among schoolchildren in the context of modern challenges and threats. The survey of teaching staff (n = 69) was conducted online using a Google Form. The questionnaire covered current barriers, needs, opportunities, and expected digital solutions. Respondents ranked the main factors that, in their opinion, hinder physical activity and the formation of patriotic consciousness among schoolchildren. The study aimed to identify the main barriers and key components for developing a modern digital model for increasing the level of physical activity and patriotic education of schoolchildren based on an expert survey of teaching staff. The results of the study of teaching staff indicate that the key barriers to increasing physical activity and patriotic education among schoolchildren are insufficient funding, limited material and technical resources, and excessive overload with theoretical material. Respondents most often cited

---

encouraging students to participate in activities, developing the appropriate infrastructure, and providing systematic support for teachers' professional growth as priority areas for investment. The most significant components of the future digital model were interactivity, online access to educational materials, a personalised approach to students, and administrative and collegial support. The importance of integrating patriotic content as a mandatory element of the digital model received high support among respondents. Thus, analysing barriers and identifying key components serve as the basis for building a modern digital model capable of effectively promoting increased physical activity and patriotic education among schoolchildren in today's challenges and threats. The generalised results of the survey form the scientific basis for creating a structured, adaptive, and effective digital model that will meet the needs of modern school education in martial law conditions.

Keywords: patriotic education, teaching staff, physical activity, schoolchildren, digital model.

Стаття надійшла до редакції / Received 04.08.2025

Прийнята до друку / Accepted 09.09.2025